

Урок 31. ВІДМІНЮВАННЯ ІМЕННИКІВ ЗА ВІДМІНКАМИ. ПОЧАТКОВА ФОРМА ІМЕННИКА

Дата _____

Клас _____

Мета: актуалізувати знання учнів про відмінювання іменників; розвивати вміння визначати початкову форму іменника, відмінок іменника у реченні; збагачувати словниковий запас школярів; виховувати культуру писемного мовлення.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Ось дзвінок сигнал нам дав —
Працювати час настав.
Тож і ми часу не гаймо,
Урок мови починаймо.

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка домашнього завдання (вправа 112, с. 54)

Учень читає складену розповідь; учні називають іменники, які вони почули у цій розповіді.

2. Каліграфічна хвилинка

Мм мл ль льй льн мільйон

— Як називаються ці слова?

Мільйонер, мільйонний, мільйон.

— Визначте, до яких частин мови вони належать.

3. Слухання вірша Д. Білоуса

Є ще люди сонні, наче сови,
а глухі до слова — це найгірші.
Ти до рідної прислухайсь мови,
прокажи відмінки — це ж як вірші!

Називний питає: хто ти? що ти?
Хоче він про наслідки роботи
і про тебе чути лиш похвали,
щоб тебе як приклад називали.

Родовий доскіпує свого —
хоче знати він: кого? чого?
І про тебе знає, якого роду,
що немає роду переводу.

Все давальний дасть — не жаль йому,
але хоче знає: кому? чому?
Знає про тебе, гожого на вроду,
що даєш і ти своєму народу?

У знахідного свої потреби:
він — кого? і що? — питає в тебе.
І кого всі ми за друзів маєм,
і що друзі роблять нам навзаєм?

А орудний хоче знає: ким? чим?
У труді орудуй разом з ним.
Хоче знає: що здатний ти утнути?
Чим ти сильний? Ким ти хочеш бути?

А місцевий — де? В якому місці?
Хоче знати — у селі чи в місті?
Кличний закликає всіх навколо:
гей, Іване, Петре чи Миколо,
ви не будьте сонні та байдужі —
у житті нема нічого гірш.

- Які назви відмінків ви почули у вірші?
- На які питання вони відповідають?
- Чому відмінки мають такі назви?

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці ми продовжимо вивчати тему «Іменник». Повторимо відмінювання іменників, дізнаємося цікаві відомості про називний відмінок іменника, будемо вчитися визначати відмінок іменників у реченні.

IV. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Колективне виконання вправи 113 (с. 54)

- Розглядання таблиці відмінювання іменників.
- Колективне повторення назв відмінків по порядку і питань, на які вони відповідають.
 - Що цікавого ви помітили у питаннях називного і знахідного відмінків? давального і місцевого?
- Усне відмінювання іменників *верба, хліб*.
 - Визначте в цих словах закінчення.
 - Як ви вважаєте, чому змінилися закінчення іменників? (Тому що вони відповідають на різні питання.)
 - Така зміна іменників за питаннями називається відмінюванням.
 - Чи змінилося значення цих слів? (Ні. Змінилася лише їх форма.)

2. Робота в парах. Ознайомлення з теоретичним матеріалом (с. 55)

3. Списування з коментуванням (за вправою 114, с. 55)

Зразок. Там майже в кожному вікні ¹ (с. р., одн., М. в.)

— Знайдіть у вправі іменники, які стоять у початковій формі. (Марко, свічки, світло, пластилін, хлопчик, бабуся, батьки)

4. Фізкультхвилинка

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ОТРИМАНИХ ЗНАЬ

1. Самостійна робота із подальшою фронтальною перевіркою (вправа 115, с. 55)

2. Гра «Відгадай»

- Запишіть іменники у потрібному відмінку.
- Відгадайте загадки.
- Стоїть хлопчик під (*пеньок*), накрив (*голова*) (*брільок*). (*Гриб*)
- У (*ліс*) родилася, в (*майстерня*) робилася, а в (*рука*) плаче. (*Скрипка*)
- Не розбивши (*горщик*), не з'їси (*кашка*). (*Горіх*)

3. Творча робота

- Запишіть відповіді на запитання. Визначте відмінок іменників.
- За що сховалось сонце?
- Яких звірів показували у цирку?
- Де лікують хворих?
- Яких грибів назбирали діти?

VI. ПІДСУМОК УРОКУ

- Що цікавого дізналися на уроці?
- За якими відмінками змінюються іменники?
- Що є початковою формою іменника?

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа 116 (с. 55).